

Національний
банк України

Щомісячні опитування підприємств України

Вересень 2023 року

Надані результати є відображенням лише думки респондентів і не є прогнозами та оцінками Національного банку України

Випуск № 48
Департамент статистики та звітності

Головне

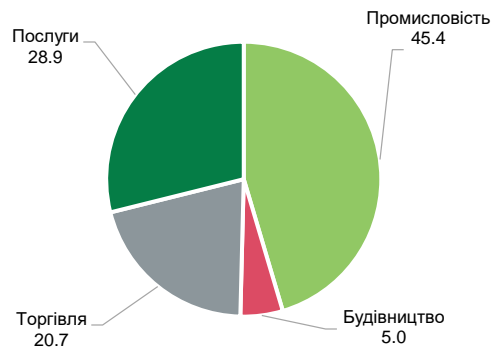
У вересні бізнес позитивно оцінив поточні результати своєї діяльності після двох місяців поспіль стриманих очікувань. **Індекс очікувань ділової активності (ЮДА) становив 50.1** (у серпні – 49.3).

- Поступове відновлення темпів виробництва, налагодження нових шляхів поставок продукції, зниження темпів зростання витрат на сировину та енергію, поліпшення інфляційних і курсових очікувань, сталий внутрішній попит сприяли поліпшенню очікувань респондентів.
- Підприємства будівництва та торгівлі зберегли позитивні очікування щодо результатів своєї діяльності, підприємства промисловості – не очікують змін. Респонденти налаштовані на збільшення обсягів будівництва, обсягів виготовленої продукції, закупівлі сировини та матеріалів, товарообороту, обсягів закупівлі товарів для продажу.
- Респонденти сфери послуг, попри пом'якшення негативних оцінок, залишаються єдиним сектором, дифузійний індекс якого все ще залишається нижче нейтрального рівня.
- Більшість опитаних підприємств очікують на здорожчання власної продукції/послуг на тлі зростання закупівельних цін.
- Оцінки щодо зайнятості стримані. Керівники підприємств торгівлі третій місяць поспіль демонструють незначне пожвавлення на ринку зайнятості, будівельники не очікують змін. Натомість підприємства промисловості та сфери послуг все ще прогнозують скорочення персоналу.

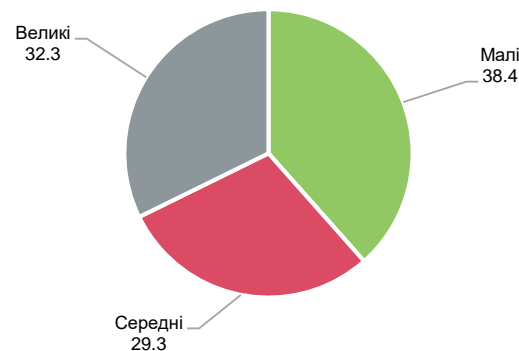
НБУ публікує результати щомісячного опитування в форматі «Відкриті дані». Інформація доступна за посиланням <https://bank.gov.ua/ua/open-data/api-dev>

Паспорт вибірки

Розподіл респондентів за секторами економіки, %

Розподіл респондентів за розміром підприємств, %

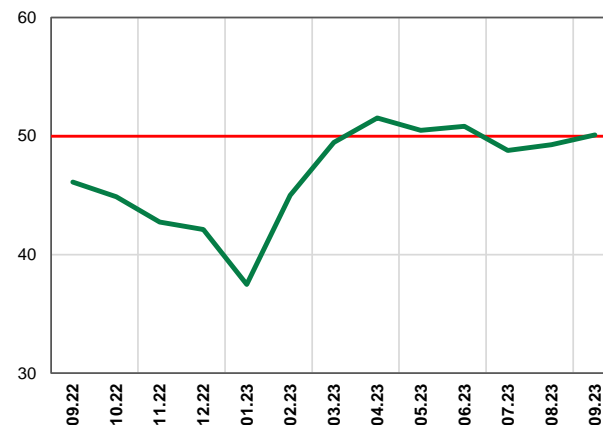
Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- Час проведення опитування: 04 – 22 вересня 2023 року
- Опитано всього: 502 підприємства
- Горизонт опитування: зміна показників діяльності підприємств у вересні порівняно з серпнем

Сектор	Вагова структура для розрахунку ІОДА, %	Дифузійний індекс (секторальний)		
		Серпень 2023	Вересень 2023	Зміна м/м
Промисловість	36.8	48.8	50.0	1.1
Будівництво	2.5	51.0	50.6	-0.4
Торівля	25.2	52.5	53.3	0.8
Послуги	35.5	47.3	47.9	0.6
Загалом	100.0	ІОДА (в цілому по Україні)		
		49.3	50.1	0.8

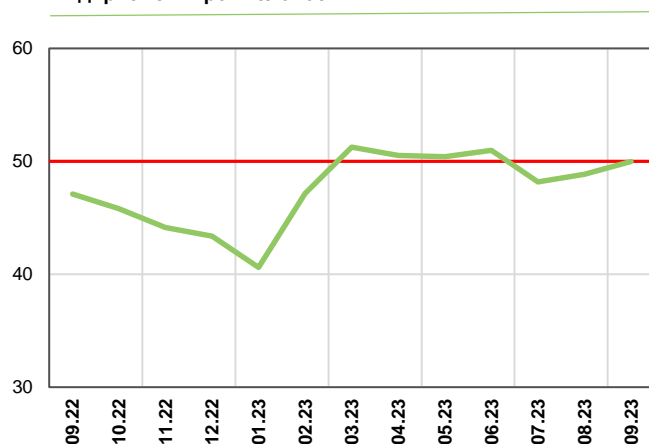
Індекс очікування ділової активності

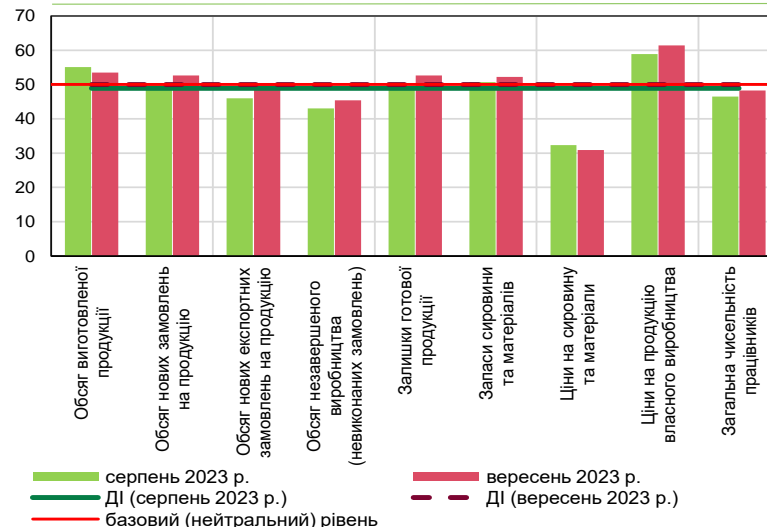
В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлень

Промисловість

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств промисловості

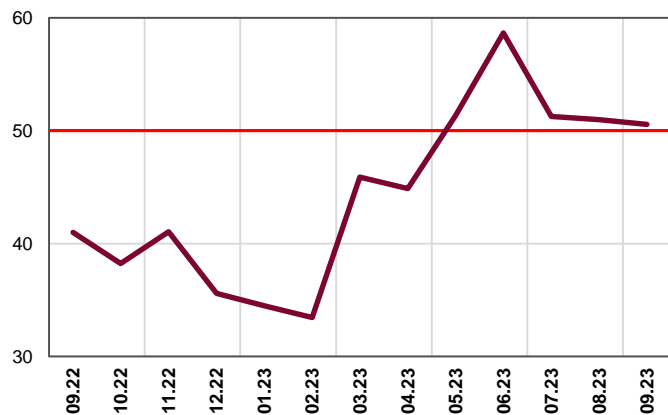
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств промисловості

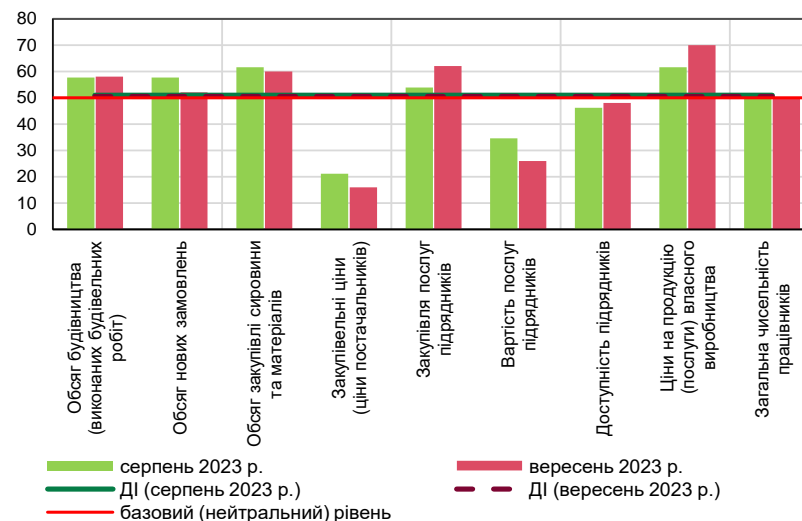
- Поступове відновлення темпів виробництва, нові шляхи поставок продукції, сповільнення інфляції сприяли **поліпшенню оцінок підприємств промисловості результатів своєї діяльності у вересні**. ДІ сектору досяг рівноважного рівня і становив 50.0 (у серпні – 48.8).
- Респонденти **зберегли позитивні очікування щодо обсягів виготовленої продукції та обсягів нових замовлень на продукцію**, а також щодо запасів сировини та матеріалів: ДІ – 53.5, 52.6 і 52.2 відповідно (у серпні – 55.1, 50.2 і 50.7 відповідно). Обсягів нових експортних замовлень на продукцію очікуються на рівні попереднього місяця: ДІ – 50.0 (у серпні – 46.0).
- Послабилися негативні оцінки щодо обсягів незавершеного виробництва (невиконаних замовлень): ДІ – 45.4 (у серпні – 43.0), натомість погіршилися оцінки щодо залишків готової продукції: ДІ – 52.6 (у серпні – 49.3).
- Підприємства прогнозують подальше зростання цін на продукцію власного виробництва на тлі вищих очікувань щодо зростання цін на сировину та матеріали: ДІ – 61.4 і 30.9 відповідно (у серпні – 58.8 і 32.3).
- Пом'якшилися очікування щодо скорочення загальної чисельності працівників: ДІ – 48.2 (у серпні – 46.5).

Будівництво

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств будівництва

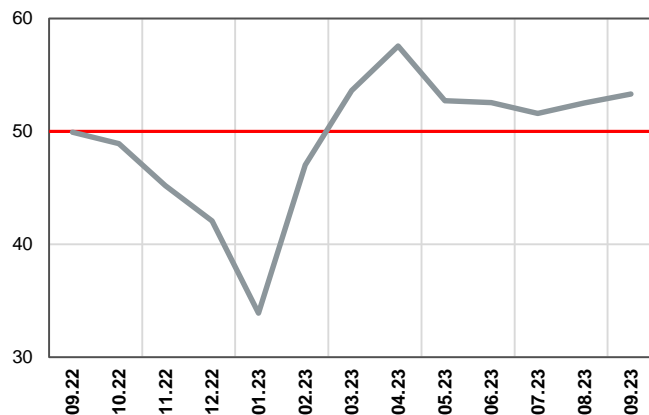
Дифузійні індекси (ДІ) показників економічного стану підприємств будівництва

- Пожвавлення попиту на іпотечні кредити завдяки впровадженню програми пільгового кредитування, бюджетне фінансування на будівництво та відновлення доріг, а також сезонний фактор сприяли збереженню позитивних настроїв підприємств будівництва щодо результатів своєї діяльності п'ятий місяць поспіль: **ДІ у вересні становив 50.6** (у серпні – 51.0).
- Респонденти дещо впевненіше очікували зростання обсягу будівництва: ДІ – 58.0 (у серпні – 57.7), а також і надалі налаштовані на збільшення обсягу нових замовлень, обсягу закупівлі сировини та матеріалів: ДІ – 52.0 і 60.0 (у серпні – 57.7 і 61.5 відповідно).
- Значно посилюються очікування щодо зростання закупівлі послуг підрядників, а також вартості послуг підрядників: ДІ – 62.0 і 26.0 відповідно (у серпні – 53.8 і 34.6). Пом'якшились негативні оцінки щодо доступності підрядників: ДІ – 48.0 (у серпні – 46.2).
- Будівельники прогнозують вищі темпи здорожчання продукції (послуги) власного виробництва на тлі зростання закупівельних цін: ДІ – 70.0 і 16.0 відповідно (у серпні – 61.5 і 21.2).
- Третій місяць поспіль респонденти не планують змін загальної чисельності працівників: ДІ – 50.0.

Торгівля

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств торгівлі

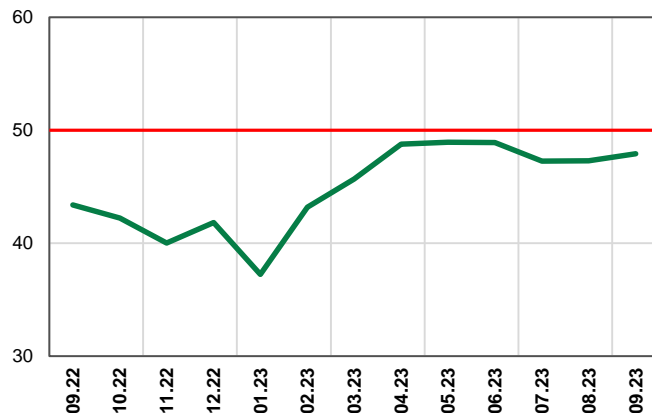
Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств торгівлі

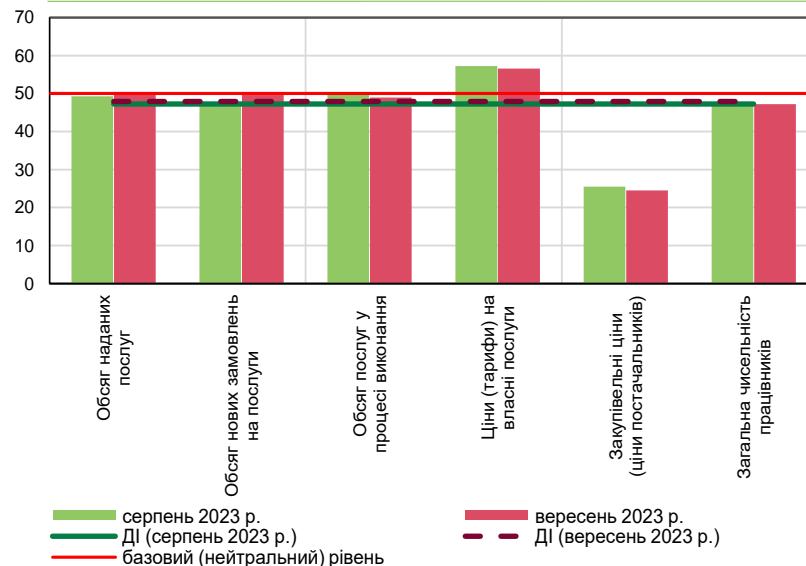
- Підприємства торгівлі залишаються найоптимістичнішими серед інших секторів, сьомий місяць поспіль позитивно оцінивши результати своєї діяльності, завдяки сталим споживчим настроям, достатній пропозиції товарів та сповільненню інфляції. У вересні ДІ становив 53.3 (у серпні – 52.5).
- Очікувалося подальше збільшення обсягів товарообороту та обсягів закупівлі товарів для продажу: ДІ – 54.8 і 56.7 відповідно (у серпні – 53.2 і 56.5).
- На тлі посилення прогнозів щодо здорожчання закупівельних цін: ДІ – 38.0 (у серпні – 39.4), пом'якшилися оцінки щодо зростання вартості товарів, закуплених для продажу: ДІ – 62.5 (у серпні – 66.2).
- Респонденти послабили свої оцінки щодо зменшення торговельної маржі: ДІ – 47.1 (у серпні – 46.3).
- Залишилися позитивними оцінки запасів/залишків товарів для продажу: ДІ – 49.0 (у серпні – 45.8).
- Третій місяць поспіль лише підприємства торгівлі налаштовані на збільшення чисельності працівників: ДІ – 51.4 (у серпні – 50.5).

Послуги

Дифузійний індекс очікувань ділової активності підприємств сфери послуг

Дифузійні індекси (ДІ) показників підприємств сфери послуг

- Підприємства сфери послуг у вересні дещо пом'якшили негативні оцінки щодо своїх економічних результатів, зважаючи на руйнування транспортної логістики, підвищення цін на пальне та слабкий попит: **ДІ становив 47.9** (у серпні – 47.3).
- На відміну від двох попередніх місяців, респонденти очікують незначне збільшення обсягу наданих послуг: ДІ – 50.3 (у серпні – 49.3). Одночасно пом'якшилися негативні очікування щодо обсягу нових замовлень, ДІ якого наблизився майже впритул до нейтрального рівня і становив 49.7 (у серпні – 47.6).
- Після трьох місяців позитивних очікувань, респонденти прогнозують зменшення обсягів послуг у процесі виконання: ДІ – 49.0 (у серпні – 50.3).
- Попри пом'якшення очікувань щодо темпів зростання тарифів на власні послуги, респонденти очікували на прискорення темпів здорожчання закупівельних цін : ДІ – 56.6 і 24.5 (у серпні – 57.2 і 25.5).
- Збереглися песимістичні очікування щодо загальної чисельності працівників: ДІ залишився на рівні попереднього місяця – 47.2.

Додатки

Дані опитування підприємств промисловості у вересні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг виготовленої продукції	27	53	20
Обсяг нових замовлень на продукцію	25	55	20
Обсяг нових експортних замовлень на продукцію	19	63	19
Обсяг незавершеного виробництва (невиконаних замовлень)	9	73	18
Залишки готової продукції	16	63	21
Запаси сировини та матеріалів	25	54	21
Ціни на сировину та матеріали	42	55	4
Ціни на продукцію власного виробництва	27	69	4
Загальна чисельність працівників	10	77	13

Дані опитування підприємств будівництва у вересні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг будівництва (виконаних будівельних робіт)	36	44	20
Обсяг нових замовлень	24	56	20
Обсяг закупівлі сировини та матеріалів	40	40	20
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	68	32	0
Закупівля послуг підрядників	32	60	8
Вартість послуг підрядників*	48	52	0
Доступність підрядників	4	88	8
Ціни на продукцію (послуги) власного виробництва	40	60	0
Загальна чисельність працівників	12	76	12

Дані опитування підприємств торгівлі у вересні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Товарооборот	30	50	20
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	29	66	5
Обсяг закупівлі товарів для продажу	33	48	19
Вартість товарів, закуплених для продажу	36	54	11
Запаси / залишки товарів для продажу*	20	62	18
Торговельна маржа	10	75	15
Загальна чисельність працівників	8	88	5

Дані опитування підприємств сфери послуг у вересні 2023 року

Показник	% відповідей		
	Збільшиться	Без змін	Знизиться
Обсяг наданих послуг	19	62	19
Обсяг нових замовлень на послуги	21	58	21
Обсяг послуг у процесі виконання	15	68	17
Ціни (тарифи) на власні послуги	15	83	2
Закупівельні ціни (ціни постачальників)	51	49	0
Загальна чисельність працівників	7	81	12

Основні терміни та поняття

- **Дифузійний індекс (ДІ)** – показник, розрахований як сума часток “позитивних” (зростання) відповідей та половини часток “нейтральних” (без змін) відповідей за формулою:

$$DI_j = (P \cdot 1) + (E \cdot 0.5) + (N \cdot 0),$$

де P – частка респондентів, що повідомляють про зростання (оптимістичні оцінки);

E – частка респондентів, що повідомляють про відсутність змін;

N – частка респондентів, що відзначають зниження (песимістичні оцінки).

За умови, що $P + E + N = 100$

- Значення індексу коливається від 0 до 100:

рівень 50.0 – відсутність змін порівняно з попереднім місяцем;

вище 50.0 – поліпшення або зростання порівняно з попереднім місяцем;

нижче 50.0 – погіршення або скорочення порівняно з попереднім місяцем.

Чим більше відхилення індексів від рівня 50.0, тим вища швидкість змін.

- Розрахунок ДІ показників “залишки готової продукції” та “ціни на сировину та матеріали” для промисловості, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “вартість послуг підрядників” для будівництва, “закупівельні ціни/ціни постачальників” та “запаси/залишки товарів для продажу” для торгівлі, “закупівельні ціни постачальників” для сфери послуг здійснено на основі інверсії відповідей: зростання – песимістична оцінка, зниження – оптимістична.
- **ІЮДА** – показник, середньозважений за частками секторів економіки у ваговій структурі.

Національний банк України

[Web](#) ▪ [Facebook](#) ▪ [Twitter](#) ▪ [Flickr](#) ▪ [Youtube](#) ▪ [Instagram](#)